

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Role znalce při zkoumání testu nejlepšího zájmu v insolvenční

Test nejlepšího zájmu je jedním z předpokladů pro schválení reorganizačního plánu. Jeho definice je jasná, vyplývá z insolvenčního zákona, zkoumání jeho splnění je však složitější. Jak může být znalec nápomocen při posouzení, zda věřitelé v reorganizaci obdrží v současné hodnotě vyšší plnění v reorganizaci než konkursu?

Naplnění testu nejlepšího zájmu jsou podle § 348 odst. 1 písm. d/ insolvenčního zákona soudy povinny zkoumat z úřední povinnosti u každého předloženého reorganizačního plánu. Tímto testem prochází takový reorganizační plán, u něhož soud může učinit skutkově podložený úsudek, že současná hodnota plnění, které má každý věřitel získat podle reorganizačního plánu, je ke dni účinnosti reorganizačního plánu stejná nebo vyšší než hodnota plnění, které by zřejmě obdržel, kdyby dlužníkův úpadek byl řešen konkursem. Pro úplnost nutno dodat, že rozhodování věřitelů či investorů není vždy vedeno maximalizací výnosu, ale mohou být motivováni dalšími skutečnostmi (zachování zaměstnanosti, dodavatelsko-odběratelských vztahů atp.).

Odpovědnost za splnění podmínek vymezených insolvenčním zákonem pro řešení úpadku reorganizací, a tedy i splnění testu nejlepšího zájmu nese výlučně předkladatel reorganizačního plánu. Předkládaný reorganizační plán musí obsahovat mimo jiné výčet předpokladů pro jeho schválení a podmínek přípustnosti reorganizace, jejichž splnění se předkladatel dovolává, s uvedením skutečností, na základě nichž předkladatel jejich splnění dovozuje. Současně předkladatel musí identifikovat rizika, která mohou negativně ovlivnit schopnost dlužníka splnit závazky podle reorganizačního plánu, ať již na straně obchodní, nebo na straně finanční. U jednotlivých rizik je třeba popsat pravděpodobnost, s níž podle názoru předkladatele reorganizačního plánu mohou rizikové skutečnosti nastat, a pravděpodobné dopady, které by to na navrhovanou reorganizaci mělo. Posouzení, zda dlužník bude opravdu schopen splnit své závazky podle reorganizačního plánu je pak na insolvenčním soudu.

Při tomto posouzení se soudy mnohdy obracejí na znalce, kteří by měli mít potřebnou odbornost k vyhodnocení reorganizačního plánu z pohledu naplnění testu nejlepšího zájmu. Úlohou znalce je však nejen poskytnout podklad pro usnadnění rozhodování soudu, ale též napomoci snížit informační asymetrii, která mezi jednotlivými účastníky vzniká, ať už jsou těmito účastníky zajištění či nezajištění věřitelé, dlužník, insolvenční správce nebo soud.

Mezi odborníky není jasná shoda na tom, jak by měl znalec při hodnocení splnění testu nejlepšího zájmu postupovat. Někteří autoři uvádí, že soudy mohou využít znalců ke zpracování posudku, jehož předmětem je právě posouzení testu nejlepšího zájmu. Jiní se naopak domnívají, že by se znalec k této problematice, především s ohledem na svou trestní odpovědnost, vyjadřovat vůbec neměl. Další pak dávají přednost nikoliv znaleckému posuzování, ale komplexnímu odbornému posouzení

simulujícího náhled strategických a finančních investorů, kde výstupem jsou různé scénáře vývoje a intervalový odhad výnosu pro věřitele.

Z rozdělení odpovědností v insolvenčním řízení lze uzavřít, že úloha znalce by neměla spočívat v jakýchkoliv úpravách reorganizačního plánu. Znalec není předkladatelem ani spolupředkladatelem reorganizačního plánu, není odpovědný za jeho proveditelnost. Znalec by měl pouze poskytnout informaci, jaké plnění v současných hodnotách je věřitelům nabízeno, aby zainteresované strany dostali relevantní podklad pro rozhodování o výhodnosti a přijatelnosti reorganizace. Jedná se o podobný přístup jako při hledání investiční hodnoty, tedy situace, kdy znalec přebírá plány investora pro ocenění podniku. Tím by ale úloha znalce neměla končit. Přestože by znalec neměl reorganizační plán nijak upravovat měl by zainteresovaným stranám poskytnutou informaci, kde spatřuje rizika předkládaného plánu. Bez identifikace rizik není informace pro jejich další rozhodování dostatečná. Opatření, jak budou tato rizika eliminována, by pak měl soudu a věřitelům nabídnout dlužník (resp. předkladatel reorganizačního plánu).

Jako nejjednodušší příklad lze uvést situaci, kdy reorganizační plán předpokládá prodej zbytné nemovitosti za určitou kupní cenu. Tuto cenu lze porovnat s hodnotou nemovitosti stanovené znalcem v rámci ocenění majetkové podstaty pro účely konkursu. V případě prodeje v reorganizaci lze běžně předpokládat dosažení obdobné hodnoty, neboť ocenění pro účely stanovení hodnoty majetkové podstaty by mělo představovat částku za prodej této nemovitosti jako distressového aktiva v časové tísní. Znalec by pro účely výpočtu plnění, které věřitelé v reorganizaci obdrží měl vycházet z peněžních toků (tedy prodejní ceny) předpokládané reorganizačním plánem. Současně však musí (především soud a věřitele) upozornit na rozdíl v hodnotě, kterou předpokládá reorganizační plán a hodnotou, kterou znalec stanovil pro účely ocenění majetkové podstaty. Je na předkladateli reorganizačního plánu, aby tento rozdíl zúčastněným stranám vysvětlil (např. již může mít kupce, který je připraven v reorganizaci tento majetek za uvedenou cenu odkoupit, například s ohledem na synergie, které může touto transakcí dosáhnout; případně předpokládá delší časový horizont pro prodej a vyšší propagaci prodeje než v konkursu, pak je ale nutné počítat s náklady na tuto propagaci). Obdobně by měl znalec upozornit například na situaci, kdy plánované tržby podniku či jeho části v reorganizaci nekorespondují s vývojem odvětví či kapacitami podniku.

Za naplnění předpokladů reorganizačního plánu je odpovědný výlučně předkladatel reorganizačního plánu. Jejich naplnění současně posuzuje při jeho schvalování soud. Role znalce je zde podpůrná. Úkolem znalce není reorganizační plán jakkoliv revidovat. Znalec by měl vyčíslit výši plnění, která je věřitelům na základě reorganizačního plánu nabízena. Přitom by měl vycházet výlučně z peněžních toků navrhovaných reorganizačním plánem, nikoliv prognózovat vlastní. Současně by však měl upozornit na rizika s realizací reorganizačního plánu spojená, která mohou mít vliv na výslednou výši plnění dosaženou v rámci reorganizace. Tímto způsobem znalec naplní svoji roli v posuzování testu nejlepšího zájmu, kterou je poskytnout dostatečnou informaci všem zúčastněným stranám, pro jejich kvalifikované rozhodnutí pro nebo proti jeho přijetí či schválení reorganizačního plánu.

JUDr. Ing. Eva Helclová
Business Valuation Consultant

Equity Solutions Appraisals s.r.o. - znalecká kancelář

Ovocný trh 573/12
110 00 Praha 1

tel: +420 222 314 447
e-mail: info@eqsa.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)
- [Odstoupení od smlouvy v insolvenčním řízení](#)
- [Zřízení exekutorského zástavního práva - právní rámec, dopady a judikatura](#)
- [Novela nařízení o insolvenčním řízení nabyla účinnosti - jaké přinesla změny?](#)